

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/55010 GK 62

Sayı : 72079556-610- 37
Konu : Soru Önergesi (7/55010)

21.10.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.12.2021 tarihli ve 924685 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Oya ERSOY tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/55010 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Oya ERSOY'a Ait 7/55010 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Türkiye genelinde engelli bireylerin il bazında dağılımını tahmin eden son araştırma "2011 Nüfus ve Konut Araştırması" dır. Araştırma; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)'den elde edilemeyen verileri il düzeyinde sağlamak amacıyla örnekleme yöntemiyle seçilmiş sayım bölgelerindeki yaklaşık 2,2 milyon haneyle ve tam sayım yöntemiyle kurumsal yerlerde bulunan tüm kişilerle yapılmıştır. 2011 yılında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından gerçekleştirilen Nüfus ve Konut Araştırmasıyla Türkiye genelinde hane halklarının yaklaşık %13'ünden bilgi derlenmiştir. Bu bilgiler TÜİK internet sayfasında yayımlanmaktadır.

İdari kayıtlar birtakım hizmetlerin veya programların normal işleyişinin bir parçası olarak toplanan verilerden oluşmaktadır. Bunun bir örneği hizmetlere ilişkin başvuru formlarında bulunan bilgilerdir. Bu kayıtlar sağlanan hizmetlerin detaylarıyla birlikte engellilik hizmetlerine erişim sağlayan bireylerin özellikleri hakkında da bilgi sağlamaktadır.

Engelli bireylerin sayısının idari kayıtlar üzerinden tespiti ülkemiz ve özellikle engellilere yönelik politika geliştiren kurumlar açısından büyük önem arz etmektedir. Engelli nüfusa ilişkin veri ihtiyacını gidermek için Bakanlığımız bünyesinde kamu kurum ve kuruluşlarındaki Engelli Sağlık Kurulu Raporlarını esas alan "Ulusal Engelli Veri Sistemi" oluşturulmuştur.

Çalışma hayatı, herkes için olduğu gibi engelli bireyler açısından da toplumsal yaşamda yer almanın en temel araçlarından biridir. Bu doğrultuda iş koçluğu, destekli istihdam, hibe desteği, kota yöntemi gibi uygulamalarla cinsiyet ayrımı yapılmaksızın tüm engelli bireylerin çalışma hayatında yer almaları desteklenmektedir.

Elli veya daha fazla işçi çalıştırılan özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli; kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli bireyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Ayrıca engelli bireylerin memur olarak istihdam edilmelerinde de %3'lük kota uygulanmaktadır.

2014 yılında mevzuat değişikliği ile özel sektörde engelli istihdamının artırılmasının teşvik edilmesi için yükümlü olmadığı halde engelli çalıştıran işverenler ve kota fazlası engelli çalıştıran işverenler için sigorta primi destek miktarının %50'den %100'e artırılması sağlanmıştır.

İş Kanununa göre, çalıştırılmayan her engelli ve çalıştırılmayan her ay için 01.01.2022 tarihi itibarıyla 5.917 TL idari para cezası uygulanmaktadır.

2018 yılında başlatılan Engelli İş Koçluğu, engelli bireylerin istihdama geçişinde, istihdamda iken işe uyumlarının sağlanmasında ve sürdürülebilir bir engelli istihdamı sağlanması noktasında etkin kullanılan bir yöntemdir.

İş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinin branşlara ayrılmasıyla birlikte 51 ilde 72 birimde Engelli İş Koçluğu hizmeti sunulmaktadır. Engelli bireylerimizin sürdürülebilir istihdamına katkı sunmak amacıyla Engelli İş Koçluğu uygulamasının 81 ile yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Engelli açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için alım yapacakları engellilere ilişkin taleplerini her yıl bildirmekle yükümlüdür. EKPSS ve Kura sonuçlarına göre, kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilen kadrolara yerleştirmeler yapılmaya devam edilecektir. Kamuda engelli atamaları Cumhurbaşkanlığı Kararları doğrultusunda kadro

sınırlamasına tabi olmadığından, bunun için ilave bir bütçe ayrılmadan engelli atamaları yapılabilir.

2002 yılından bu yana kamuda istihdam alanında 10 katı aşan bir artış sağlanmıştır.

2002 yılsonu itibarıyla 5.777 olan memur olarak istihdam edilen engelli birey sayısı 62.337'ye ulaşmıştır. Ayrıca; Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde, 2030 Engelsiz Vizyon'umuzun açıklandığı toplantıda, 750 engelli öğretmenin ataması yapılmıştır.

2022 Ocak ayında 2.927 engellinin kamu kurumlarına yerleştirilmesi işlemi gerçekleştirilecektir. Böylece, kamuda çalışan toplam engelli memur sayısı 66.104'e ulaşacaktır.

Kadına yönelik çalışmalarımız engelli olup olmadığına bakılmaksızın çok geniş bir yelpazede, tüm tarafların kapsamlı işbirliği ile "Sıfır Tolerans" ilkesi çerçevesinde; mevzuat çalışmaları, eğitim ve farkındalık artırma çalışmaları, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda belirtilmektedir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun yürürlüğe girmesi ile yasal altyapı güçlendirilmiş ve kadına yönelik şiddetle mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır. 6284 sayılı Kanunun etkin uygulanmasını teminen 17.12.2019 tarihinde Adalet Bakanlığı, 01.01.2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı ve 16.06.2021 tarihinde Bakanlığımız tarafından kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumlulukların altını çizen Genelgeler yayımlanmıştır.

3.Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları" hazırlanarak, 2019 Ağustos ayı itibarıyla 81 ilimizde yürürlüğe konulmuştur. IV. Ulusal Eylem Planımızın da il düzeyinde uygulanmasına yönelik çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında yürütülen çalışmalar ve yaşanan problemler konusunda bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmak amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda 2006 yılından itibaren düzenli olarak "Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi" toplanmaktadır. Komitenin 15. toplantısı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız başkanlığında Adalet ve İçişleri Bakanlarımızın teşrifleriyle 25 Kasım 2021 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

81 il düzeyinde ise, 2016 yılında oluşturulan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu" Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumların katılımı ile en üst düzeyde katılım sağlanarak toplanmaktadır. Toplantı raporları Bakanlığımıza periyodik aralıklarla iletilmekte ve genel izleme raporları hazırlanmaktadır.

Bakanlığımız ile Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı işbirliğinde somut faaliyetler belirlenerek 2020-2021 yıllarını kapsayan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Planı" hazırlanarak yürürlüğe konmuştur.

Diğer taraftan; şiddet mağdurlarının etkin korunması bağlamında; Elektronik Kelepçe Uygulaması ile şiddet mağduru ve şiddet uygulayanı birlikte izleyerek yüksek riskli vakalarda

etkili koruma ve müdahale sağlanmaktadır. Elektronik Kelepçe uygulaması, İçişleri Bakanlığı işbirliğinde 25.01.2021 itibariyle ülke genelinde yaygınlaştırılması sağlanmıştır.

Bakanlığımız koordinesinde “6284 sayılı Kanun Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Dair Yönetmelik” 04.09.2021 tarihli ve 31588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik ile 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemlerle takibine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı işbirliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için etkin ve hızlı müdahalenin sağlanması amacıyla Kadın Destek Sistemi (KADES) Mobil Uygulaması 24 Mart 2018 tarihi itibariyle kullanıma açılmıştır.

Diğer taraftan farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla; Türkiye’de kadınların güçlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda; 1.353.943 er ve erbaşa, 337.614 kolluk görevlisine, 158.693 sağlık görevlisine, 106.389 din görevlisine ve 75.000 diğer kamu görevlisi olmak üzere 2.031.639 kişiye eğitim ve seminerler verilmiştir.

Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının ilgili birimleri ile veri entegrasyon çalışmalarımız tamamlanmıştır. Böylelikle, şiddetle mücadele ve müdahalede mağdura ulaşma süresi kısaltılmış ve çalışmalarımız daha etkin yürütülmeye başlanmıştır.

Kadına yönelik şiddet fiillerinin en uç boyutu olan cinayetlerin önlenmesinde, her aşamada risk değerlendirmesi yapılması ve yüksek risk tespit edilen mağdurların özel tedbirlerle korunması önemlidir. Bu çerçevede riskin bilimsel kanıta dayalı olarak doğru tespiti ve etkin yönetilmesini sağlayacak ve sunulan hizmetlerin niteliğini arttıracak Risk Analiz ve Yönetim Modülü geliştirilerek Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemine entegre edilmiş ve 81 ile yaygınlaştırılmıştır.

Ülkemiz kadına yönelik şiddetle mücadelesinin kararlılıkla sürdürmeye, kadın haklarının daha da güçlendirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde gerekli tüm önlemleri almaya devam etmektedir.

Kadına yönelik şiddet davaları yargı mercilerince yürütülmekte olup Bakanlığımızca 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca davalara müdahil olunmaktadır.